

Forskellige former for maskin- og arbejdssamarbejde

Begreberne maskinsamarbejde og maskinfællesskaber anses som værende synonyme. Et maskinsamarbejde er kendetegnet ved, at nogle landmænd bruger de samme maskiner på hver deres mark. Disse maskiner kan være ejet i fællesskab (sameje) eller af deltagere på individuel basis, som de andre deltagere så også har brugsret til. Det økonomiske udbytte fra marken samt omkostninger til udsæd og gødning m.v. involverer kun den enkelte landmand på egne marker. Omkostningerne til de fælles benyttede maskiner fordeles efter en aftalt fordelingsnøgle. Eller også "cleares" der ved at alle deltagere stiller maskiner eller arbejde til rådighed for de øvrige deltagere i samarbejdet.

Der findes mange former for maskin- og arbejdssamarbejde i landbruget. Normalt består de af et samarbejde med 2 - 5 deltagere. Der findes dog også samarbejdsformer med flere deltagere.

Karakteristisk for et maskinsamarbejde er, at det er opstartet på uformel basis mellem nogle naboer eller familiemedlemmer, der bor rimeligt tæt på hinanden. Deltagerne har altså "positivt" valgt at samarbejde med netop den anden eller de andre deltagere. Samarbejdet er ligeledes kendetegnet ved, at det umiddelbart er åbent for alle andre deltagere.

Maskinsamarbejde med 2-5 deltagere kan inddeles i følgende former afhængig af ejerforhold, omfang og graden af hvor involverende samarbejdet er. Disse er:

Type (1):

Maskinbytte - enkelte maskiner

Den mest uformelle form for samarbejde er baseret på at naboer "låner" hinandens maskiner. Maskinerne ejes på individuel basis. Det vil normalt dreje sig om maskiner, de er rimeligt afskrevne eller billigere i anskaffelse, og som ikke anvendes så ofte og ikke nødvendigvis i de travle periode. Det kan dreje sig om en rendegraver, tromle eller tilsvarende maskiner. Landmændenes investeringer i maskiner og beslutninger i øvrigt er helt uafhængig af samarbejdet. "Betaling" sker normalt i form af maskinmæssige modbylde.

Type (2)

Sameje - enkelte maskiner

Samejet kan f.eks. dreje sig om en gyllevogn eller mejetærsker. Typisk har deltagerne lige store ejerandele. Ejerandel kan dog også være i forhold til areal eller i et andet relevant forhold. Maskinsamarbejdet er her ikke nødvendigvis knyttet sammen med et arbejdsfællesskab. Formålet med at eje maskinen sammen er normalt at nedbringe investeringerne i maskiner og samtidig få mulighed for at bruge større og bedre maskiner.

Type (3)

Samarbejde om flere maskiner - individuelt ejerforhold

Der er aftalt at deltagerne har maskiner på individuelt ejede basis så de kan supplere hinanden ved en eller flere arbejdsprocesser. Typisk har alle deltagerne passende traktorer, men to har f.eks. vendepløve og en har et kombisæt, der er afstemt med de to vendepløves kapacitet. Arbejdssamarbejdet er her en naturlig del af maskinsamarbejdet. Maskinerne behøver nødvendigvis ikke at supplere hinanden ved samme arbejdsfunktion, men det kan godt være en der har gyllevogn, en anden der har mejetærsker og en tredje der har vogne til at køre høsten hjem med.

Der kan også være en mere veletableret landmand med en større maskinpark, der samarbejder med en nyetableret med få maskiner. Ved at beregne omkostninger for brug af maskinerne kan der så afregnes mellem deltagerne. Landmanden der har for stor maskinkapacitet får herved udnyttet denne og nedbragt omkostninger, mens den yngre undgår at skulle investere i maskiner, men bruger naboens i stedet for.

Type (4)

Sameje flere maskiner - udvidet samarbejde

Nogle landmænd ønsker, at i al fald "grundmaskinerne" som traktorer skal ejes individuelt, idet disse ofte skal benyttes til mange forskellige opgaver på ejendommen. Derimod kan man fint acceptere fælleseje af maskiner til væsentlige funktioner som høstning, jordbearbejdning, såning og udbringning af gødning. Det vil være naturligt, at der er en vis form for samarbejde koblet på. Princippet er som (3), men der er fælleseje af de maskiner der indgår i samarbejdet.

Type (S)

Sameje - alle maskiner

Alle maskiner incl. traktorer indgår i en fælles maskinpark. Andre aktiver som bygninger, jord og besætning er i særeje og såvel mark som øvrige aktiviteter på bedrifterne drives i øvrigt individuelt. Maskinerne ejes i sameje af deltagerne og betaling for brug af disse sker ud fra omkostninger til afskrivning, forretning og vedligeholdelse. Deltagerne kan have valgt at optage et fælles lån til finansiering ved anskaffelse eller vælge at lade hver deltager selv finansiere hans andel.

Ved de mere integrerede maskinsamarbejder kan det være relevant at ansætte en driftsleder, der har ansvaret for maskinernes vedligeholdelse m.v., samt for den daglige driftsledelse. Driftslederen kan godt være en af deltagerne eller en ansat person, der ikke er medejer af driftsfællesskabet. Der kan ligeledes være andre ansatte - eventuel på deltid i fællesskabet, og delvis for en af deltagernes animalske produktion.

Hvilken type af samarbejde der er mest anvendelig i den konkrete situation, afhænger af forhold, som:

- Deltagernes nuværende maskinpark og brug af maskinstation
- Deltagernes behov for forskellige maskinoperationer
- Hvilke maskiner indgår i samarbejdet
- Erfaring med samarbejde
- Deltagernes evne og vilje til at samarbejde
- Antal deltagere i samarbejdet
- Geografisk forhold
- Finansielle og økonomiske forhold
- Den daglige driftsledelse fremover
- Ønske om særeje eller fælleseje af maskinerne

Der er ingen af de forskellige former for samarbejde, der er mere rigtige end andre. Udgangspunktet er hvad der bedst muligt tilgodeser deltageres mål og ønsker.

Forhold man skal være opmærksom på ved maskinsamarbejde

Kontrakt

for køb

af

Majsensilage

Kviepasningsaftale

Mellem undertegnede

mælkeproducent **AA**, _____

og

kvieproducent **BB**, _____

er dags dato indgået følgende aftale om pasning m.v. af kvier på grundlag af neden- stående vilkår. AA ejer opdrættet, der placeres på BB's ejendom kvievej xx, matr. nr. yy. BB er ansvarlig for den daglige pasning.

§ 1

Pasningsaftalens formål

- 1.1 Aftalens formål er, at AA kan overlade pasning af opdræt til BB, således at AA ikke skal anvende ressourcer på opdrættet, samtidig med at BB kan udnytte egne bygninger/græsningsarealer samt arbejdskraft bedst muligt.
- 1.2 Produktionen skal tilrettelægges således, at såvel økonomi som de enkelte deltagers trivsel tilgodeses bedst muligt
- 1.3 Opstaldningen af kvierne skal foregå ud fra "Danske Anbefalinger". Det skal i øv- rigt tilstræbes at pasningen skal foregå så kviernes trivsel tilgodeses bedst muligt.

§ 2

Pasningsperiode

- 2.1 Aftalen træder i kraft den xx.xx.xx
- 2.2 Aftalen løber indtil den 31.12. 20xx. til hvilket tidspunkt den ophører uden yderligere varsel.

§ 3

Opsigelse

- 3.1 En deltager kan dog i pasningsperioden skriftligt opsige aftalen med den anden deltager. Opsigelsen skal ske med et varsel på mindst 12 måneder til udløbet af et kalenderår. Hvis BB ønsker at sælge ejendommen kan pasningsaftalen dog opsiges med xx måneders varsel. Hvis AA ønsker at ophøre som mælkeproducent eller afhænde ejendommen kan aftalen opsiges med xx måneders varsel.
- 3.2 Ved BB's død, umyndiggørelse, invaliditet eller uarbejdsdygtighed i øvrigt kan pasningsaftalen af opdrætter eller boet opsiges uden varsel. AA har i stedet ret til at leje bygning incl. inventar for en periode indtil xx måneder efter pågældendes

§ 1

Navn, formål og hjemsted

Interessentskabets navn er Høgsted Kvægbrug FS, med adresse Vestergårdsvej 25, Høgsted, 9760 Vrå.

§ 2

Interessentskabet Høgsted Kvægbrugs formål er, med udgangspunkt i de landbrugsaktiver m.v., som interessenterne hver især udlejer til IS jfr §19a ifølge særskilte lejeaftaler samt de af Høgsted Kvægbrug I/S ejede og forpagtede landbrugsaktiver, at drive landbrugsvirksomhed samt dermed naturligt tilknyttet virksomhed.

Ved etableringen af IS'et er det primære mål at skabe rammerne for en rationel og rentabel mælkeproduktion gennem opførelse af en ny løsdriftsstald med sengebåse til 400 køer på en grund lejet fra Vestergårdsvej 25.

Arbejds-mæssigt er det målet, at de tre interessenter får hver sit selvstændige ansvarsområde, men i øvrigt deltager i den samlede drift, således at alle får en rimelig arbejdsbelastning med mulighed for weekendfri og ferie.

Produktionen skal tilrettelægges således, at såvel økonomi som de enkelte deltageres trivsel tilgodeses bedst muligt.

§ 3

Interessentskabets hjemsted er Hjørring kommune.

§ 4

Interessenterne i Høgsted Kvægbrug I/S er

Frank Gudiksen Johansen, Vestergårdsvej 25, Høgsted, 9760 Vrå

Carsten Juhl Christensen, Vrejlev Klostervej 610, 9760 Vrå

Frede Skov Vestergårdsvej 10-12, 9760 Vrå

§ 5

Kapitalgrundlag og finansiering

Hver interessent indskyder den ham tilhørende besætning, maskiner og i øvrigt hvad der skattemæssigt betragtes som inventar, beholdninger af foder o.l. samt jordbeholdninger. Aktiverne værdisættes og krediteres på en særskilt indskudskonto for hver interessent i Høgsted Kvægbrug I/S.

Høgsted Kvægbrug I/S fremskaffer driftskapital og anlægskapital gennem belåning dels af egen fast ejendom, mælkekvote og løsøre samt dels de ejendomme og mælkekvoter interessenterne deltager med i interessentskabet specificeret på særskilte lejeaftaler. Derudover hæfter interessenterne personligt for interessentskabet.

Landbrugslov

§ 10.

Landbrugsejendomme kan uanset § 7, stk. 1, helt eller delvis drives i et driftsfællesskab, der opfylder de krav, der fastsættes af landbrugsministeren, eller som godkendes af denne.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan uanset bestemmelserne i §§ 9, 11 og 12 fastsætte regler om adgang til etablering af driftsfællesskaber. Landbrugsministeren kan ligeledes fastsætte regler om opfyldelse af kravet om egen drift i § 16 ved deltagelse i et gruppelandbrug.

Ændringer:

Ændret 119 1989 ved 1989-06-07-ÆL.381, 111 1979 ved 1978-06-08-ÆL.263 og 1518 1973 ved 1973-06-06-ÆL.300, jf. det under § 9 anførte.

B. Selskaber, sammenslutninger, institutioner m.m.

§ 20.

Et aktieselskab eller et anpartsselskab kan erhverve og forblive ejer af en landbrugsejendom, der er beliggende i landzone, hvis

- 1) aktier eller anparter, der repræsenterer flertallet af stemmerne i selskabet og mindst udgør 10 pct. af selskabskapitalen, ejes af en deltager, der
  - a) indtil selskabets erhvervelse af ejendommen har haft lovlig adkomst på denne eller
  - b) opfylder betingelserne for personlig erhvervelse af ejendommen, jf. §§ 16, 17, 17 a og 18, dog således, at et eventuelt krav om egen drift overgår på selskabet, og
- 2) samtlige øvrige aktier eller anparter ejes af personer, der er den i nr. 1 nævnte persons ægtefælle, søskende eller beslægtede i ret op- eller nedstigende linje, eller af pensionskasser og livsforsikringsselskaber.

Stk. 2. For aktieselskabers vedkommende skal alle aktier noteres på navn.

Stk. 3. Selskabets vedtægter og aftaler mellem selskabets deltagere må ikke stride mod reglerne i loven.

Stk. 4. Hvis et selskab ikke længere opfylder betingelserne i stk. 1, skal selskabet inden 6 måneder afhænde ejendommen, medmindre der opnås dispensation efter stk. 7.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler for udøvelse af landbrug i selskabsform, herunder regler om afhændelse af aktier eller anparter, bopælspligt m.v., og om de beføjelser og opsigelsesvilkår m.v., der skal tilkomme den person, der opfylder betingelserne i stk. 1, litra a eller b. Disse regler skal ikke kunne tilsidesættes ved aftale mellem deltagerne i selskabet.

Stk. 6. Ministeren kan desuden fastsætte nærmere regler for oplysnings- og indberetningspligt med henblik på kontrol og registrering m.v. i forbindelse med aktie- og anpartsselskabers erhvervelse og besiddelse af landbrugsejendomme.

Stk. 7. Ministeren kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, såfremt særlige forhold taler for det.

Mælkeudvalget – Bekendtgørelser

§ 19. Et landbrugsfællesskab efter § 23, stk. 2, der er tildelt mælkekvote, kan til og med 15. maj 2005 maksimalt købe 450.000 kg mælkekvote, jf. dog § 36. De første 2 år kan der maksimalt købes 150.000 kg mælkekvote pr. år. Ved tilbud om køb indgivet senest den 15. maj kan der alene købes den del af mælkekvoten, som ikke blev købt i forbindelse med tilbud om køb indgivet senest den 15. november i det foregående afgiftsår.